

ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM

Školní vzdělávací program pro
předškolní vzdělávání

1	Identifikační údaje o škole.....	3
1.1	Název ŠVP.....	3
1.2	Údaje o škole.....	3
1.3	Zřizovatel.....	3
1.4	Platnost dokumentu.....	4
2	Obecná charakteristika školy.....	5
2.1	Velikost školy.....	5
2.2	Lokalita školy.....	5
2.3	Charakter a specifika budovy.....	6
3	Podmínky vzdělávání.....	7
3.1	Věcné podmínky.....	7
3.2	Životospráva.....	7
3.3	Psychosociální podmínky.....	8
3.4	Organizace chodu.....	9
3.5	Řízení mateřské školy.....	10
3.6	Personální a pedagogické zajištění.....	11
3.7	Spoluúčast rodičů.....	12
3.8	Podmínky pro vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami.....	12
3.9	Podmínky vzdělávání dětí nadaných.....	13
3.10	Podmínky vzdělávání dětí od dvou do tří let.....	14
4	Organizace vzdělávání.....	15
5	Charakteristika vzdělávacího programu.....	17
5.1	Zaměření školy.....	17
5.2	Dlouhodobé cíle vzdělávacího programu.....	17
5.3	Metody a formy vzdělávání.....	19
5.4	Zajištění vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami a dětí nadaných.....	19
5.5	Zajištění průběhu vzdělávání dětí od dvou do tří let.....	21
6	Vzdělávací obsah.....	22
6.1	Integrované bloky.....	22
6.1.1	LIDÉ žijí kolem nás.....	22
6.1.2	PŘÍRODA čaruje.....	29
6.1.3	MÍSTO kde žiji.....	35
6.1.4	TRADICE slavíme svátky.....	42
6.2	Popis zpracování třídního vzdělávacího programu.....	48
6.3	Dílčí projekty a programy.....	48
7	Systém evaluace.....	52

1 Identifikační údaje o škole

1.1 Název ŠVP

NÁZEV ŠVP: Školní vzdělávací program pro předškolní vzdělávání
MOTIVAČNÍ NÁZEV: KAMARÁD

1.2 Údaje o škole

NÁZEV ŠKOLY: Mateřská škola, J. Opletala 22, České Budějovice
SÍDLO ŠKOLY:

Jana Opletala 22, České Budějovice 37005

KONTAKTY:

telefon: 385 701 010, 724 504 698

e-mail: reditelna@msopletala.cz,

web: www.msopletala.cz

datová schránka: 9ndkr4q

REDIZO: 600057208

IČO: 62537741

IZO: 107531372

STATUTARNÍ ZÁSTUPCE ŠKOLY: Bc. Hana Lafatová

ZPRACOVATELÉ PROGRAMU: Ředitel školy + učitelé

1.3 Zřizovatel

NÁZEV ZŘIZOVATELE: Statutární město České Budějovice

ADRESA ZŘIZOVATELE:

nám. Přemysla Otakara II. I/I, 370 92 České Budějovice

KONTAKTY:

e Podatelna: posta@c-budejovice.cz

ID dat. schránky: kjgb4yx

1.4 Platnost dokumentu

PLATNOST DOKUMENTU: 1.9.2020 - 31.8.2025

ČÍSLO JEDNACÍ: MŠ 33/2020

DATUM PROJEDNÁNÍ V PEDAGOGICKÉ RADĚ: 15. 6. 2020

.....
ředitel školy

Bc. Hana Lafatová

.....
Razítko školy

2 Obecná charakteristika školy

2.1 Velikost školy

Kapacita školy: 177 dětí

Počet tříd: 7

Počet pracovníků: 27

Jejich počet v případě potřeby doplňují: asistent pedagoga, školní asistent, chůva apod.

2.2 Lokalita školy

Lokalita školy:

Provoz v Mateřské škole Jana Opletala byla zahájen v roce 1976. Od roku 1996 je příspěvkovou organizací. Její součástí je mateřská škola, školní jídelna a prádelna.

Kapacita školy je 177 dětí. Děti jsou rozděleny do sedmi tříd podle věku.

Areál školy se nachází uprostřed sídlištní zástavby. Škola je velmi dobře dostupná z širokého okolí pro dobré spojení MHD. Komplex budovy tvoří šest pavilonů se sedmi třídami, které jsou v současné době všechny v provozu a plně obsazené. Budova školy je obklopena prostornou a udržovanou zahradou.

Dochází k postupné obnově materiální základny školy – celá škola byla zrekonstruována (výměna oken, fasáda, sociální zařízení, podlahové krytiny, kryty radiátorů, radiátory...), zrekonstruován byl i celý hospodářský pavilon (tj. kuchyň a prádelna).

Vnitřní zařízení bylo též vyměněno za nové, průběžně jsou doplňovány a modernizovány hračky a učební pomůcky.

Bylo též odstraněno staré zařízení školní zahrady- zahrada byla vybavena dřevěným zahradním náradím a průlezkami. Byla opravena pískoviště (včetně zakrývacích plachet) u tříd nejmladších dětí, u tříd starších dětí byla vybudována pískoviště nová – na slunečné straně s dřevěnými zastíňujícími pergolami. V současné době je zahrada postupně doplňována o prvky přírodní zahrady tak, aby podporovaly výuku a výchovu ve venkovním prostředí a zároveň sloužily k relaxaci dětí.

2.3 Charakter a specifika budovy

Charakter a specifika budovy/budov:

Areál školy tvoří pět pavilonů. Tři pavilony jsou přízemní - ty navštěvují nejmladší děti, dva pavilony jsou poschodové - ty navštěvují děti starší.

Každá třída má svůj vlastní vstup, děti jsou do tříd rozděleny podle věku.

Dopravní dostupnost školy:

Škola je velmi dobře dopravně dostupná - hned před vchodem do areálu školy jsou dvě zastávky MHD (každá na jiném konci).

Pro zákonné zástupce je vyhrazeno i několik míst pro krátkodobé parkování na ulici, mohou parkovat i na dvoře školy (při přivádění nebo odvádění dětí ze školy).

3 Podmínky vzdělávání

3.1 Věcné podmínky

Škola má velmi dobré prostorové podmínky - dostatek prostoru pro rozvinutí her, pro pohybové vyžití dětí.

Dětský nábytek (stolečky, židličky), tělovýchovné nářadí i zdravotně hygienické zařízení jsou přizpůsobeny výšce dětí (odpovídají antropometrickým požadavkům), jsou bezpečné, zdravotně nezávadné, estetického vzhledu a odpovídají počtu dětí.

Vybavení hračkami a pomůckami je průběžně obnovováno a doplňováno - existuje možnost půjčování hraček mezi jednotlivými třídami (pro větší pestrost v nabídce hraček).

Hračky i ostatní pomůcky jsou dětem volně přístupné (podstatná část) - děti si samy vybírají činnost, pro kterou se rozhodly - jsou vedeny k udržování pořádku a k šetrnému zacházení.

Děti se podílí na výzdobě školy - dětské práce jsou vystaveny pro rodiče na nástěnkách v šatnách nebo na spojovací chodbě.

Školu obklopuje prostorná zahrada s dostatečnou nabídkou pro pohybové vyžití dětí - pískoviště, průlezký a skluzavky, víceúčelové hřiště s umělým povrchem, dopravní hřiště, kopec na sáňkování a bobování.

Všechny prostory školy splňují bezpečnostní a hygienické normy dle platných předpisů.

Návrh na zlepšení:

Doplnit vybavení školy o další pomůcky rozvíjející polytechnické vzdělávání.

Doplnit vybavení zahrady o prvky podporující výuku a výchovu ve venkovním prostředí.

3.2 Životospráva

Dětem je poskytována plnohodnotná a vyvážená strava. Každý den je podáváno k dopolední svačině ovoce (možnost výběru nejméně ze 2 druhů), k odpolední svačině zelenina. Děti mají možnost zvolit si velikost porce (do jídla nenutíme, děti se snažíme vhodně motivovat, aby alespoň ochutnaly). K dispozici mají během celého dne nápoje - téměř neslazený čaj a čistou vodu. Interval mezi jednotlivými jídlý jsou 3 hodiny. Jsme zapojeni do projektu "Zdravá školní jídelna".

Je zajištěn pravidelný denní rytmus a řád, který je však možné v průběhu dne přizpůsobit potřebám dětí a aktuální situaci.

Děti pobývají dostatečně dlouho venku – dopoledne i odpoledne. Ven chodíme téměř za každého počasí (není špatné počasí, ale pouze špatné oblečení - každé dítě má ve škole holínky a pláštěnku). Pokud by bylo ohroženo zdraví a bezpečnost dětí, učitelky pobyt venku nezařadí.

Děti mají dostatek volného pohybu nejen při pobytu venku (na zahradě), ale i ve vnitřních prostorech školy.

Je respektována individuální potřeba spánku – dětem s nižší potřebou je nabízen jiný klidový program (u předškolních dětí jsou místo spánku zařazovány zájmové aktivity).

Všichni (děti i zaměstnanci školy) se chovají podle zásad zdravého životního stylu - dospělí poskytují dětem přirozený vzor.

Návrh na zlepšení:

Osvětu správné životosprávy dětí zacílit více na rodiče – navázat spolupráci s rodinou v oblasti zdravého stravování.

Hledat nové způsoby motivace dětí – např. spoluúčast při přípravě jídla...

Aktivně se zapojit do projektů „Zdravá školní jídelna“ a "Ekoškola" - usilovat o získání titulů.

3.3 Psychosociální podmínky

Ve třídách panuje přátelská atmosféra – učitelé jsou dětem partnerem.

Nově přichozí děti mají možnost se adaptovat (rodičům je umožněno si zvolit délku pobytu dítěte v prvních dnech docházky, mohou také nahlédnout do třídy a s dítětem krátce pobýt), děti nejsou nuceny do žádných činností...

Učitelé respektují potřeby dětí – jednájí s dětmi nenásilně, přirozeně, děti nejsou neúměrně zatěžovány, učitelé na děti nespěchají.

Všechny děti mají rovnocenné postavení, nikdo není zvýhodňován ani znevýhodňován.

Děti mají dostatečnou volnost a svobodu – přesto však musejí ve škole dodržovat potřebný řád.

Děti se samy podílejí na vytváření pravidel soužití - pravidla mají formou obrázků stále na očích a jsou tak pro ně jasná a srozumitelná.

Pedagogický styl je podporující a sympatizující - učitelé dětem naslouchají, jsou jim rovnocenným partnerem. Je vyloučeno manipulování s dětmi, zbytečné organizování dětí a jakákoliv komunikace, kterou může dítě chápat jako násilí.

Děti mají možnost se samy rozhodnout, jakou činnost si vyberou - aktivně se spoluúčastní při plánování. Vzdělávací nabídka odpovídá potřebám předškolních dětí (je dětem tématicky blízká, přiměřeně náročná, pro děti využitelná...)

Učitelé podporují děti v samostatnosti, dostatečně oceňují a vyhodnocují projevy a výkony dětí - vyhýbají se negativním slovním komentářům.

Učitelé jsou pro děti partery - panuje mezi nimi důvěra, tolerance, zdvořilost, vzájemná pomoc a podpora...

Učitelé sledují vztahy mezi dětmi, vedou je k prosociálnímu chování - nejsou tolerovány znaky šikany a jiných sociálně patologických jevů.

Návrh na zlepšení:

Zlepšit komunikaci a spolupráci s rodiči – jednotnost působení, dodržování společných pravidel.

Být pro děti vzorem svým chováním v průběhu celého dne (učitelé, provozní zaměstnanci, rodiče).

3.4 Organizace chodu

Denní řád je dostatečně pružný, vychází z potřeb a přání dětí – pevně stanovené časy jsou pouze pro podávání jídla.

Do denního programu je (alespoň 3x týdně) zařazováno zdravotně preventivní ranní cvičení. Děti se zúčastní sportovních akcí (dle nabídky různých sportovních organizací) - fotbal, florbal... Nejstarší děti absolvují každý rok kurz bruslení a při nabídce plavecké školy i kurzu plavání.

Učitelé se plně věnují dětem a jejich vzdělávání - je zajištěné překrývání učitelů ve všech třídách 3.5 hodiny.

Děti mají potřebné zázemí pro společné činnosti, ale částečně i pro své soukromí, klid a bezpečí.

Při nástupu dětí do mateřské školy je uplatňován individuálně přizpůsobený adaptační režim.

Poměr spontánních a řízených činností je v denním programu vyvážený, děti nejsou zbytečně organizovány.

Děti mají dostatek času i prostoru pro spontánní hru - dovolují-li to prostorové podmínky, mohou ve hře později pokračovat.

Děti jsou při všech činnostech podporovány ve vlastní aktivitě, jsou vedeny k experimentování, jsou zapojovány do organizace činností.

Všechny činnosti jsou dle charakteru prováděny buď individuálně, skupinově nebo frontálně - děti mají možnost pracovat v malých, středně velkých a velkých skupinách.

Je dbáno na soukromí dětí - děti mají možnost neúčastnit se společných aktivit, uchýlit se do klidné části třídy... Na soukromí je dbáno i při osobní hygieně.

Plánování činností vychází z potřeb a zájmů dětí, musí vyhovovat vzdělávacím potřebám a možnostem dětí.

Škola je dostatečně vybavena pomůckami pro činnosti dětí, pomůcky jsou připravovány včas a v dostatečném množství.

Počty dětí ve třídách jsou stanoveny vyhláškou a nejsou překračovány, spojování tříd je maximálně omezeno (pouze ve výjimečných případech - nemoc učitelek...)

Návrh na zlepšení:

Počty dětí (ve třídách i při pobytu venku) snižovat rozdělováním na skupiny při přítomnosti obou učitelek.

Využívat v maximální míře didaktické pomůcky, půjčovat si hračky mezi třídami (dbát na pestrost nabídky).

3.5 Řízení mateřské školy

Povinnosti, pravomoci a úkoly všech pracovníků jsou jasně vymezeny.

Informační systém jak uvnitř mateřské školy, tak navenek je funkční - www stránky, mailová komunikace, nástěnky...

Ředitel podporuje spoluúčast všech zaměstnanců při rozhodování o zásadních otázkách života školy, respektuje jejich názory.

Ředitel vyhodnocuje práci všech zaměstnanců, pozitivně je motivuje a podporuje jejich vzájemnou spolupráci.

Celý pedagogický sbor pracuje jako tým, spolupracuje s ostatními zaměstnanci i rodiči dětí.

Plánování pedagogické práce je funkční, vychází z předchozí analýzy, využívá zpětnou vazbu.

Na vypracování ŠVP se podílejí všichni pedagogičtí pracovníci, spolupracují s ostatními.

Kontrolní a evaluační činnosti jsou smysluplné a užitečné - jsou podkladem pro další práci.

Škola spolupracuje se zřizovatelem, nejbližšími ZŠ, s odborníky poskytujícími pomoc dětem (s PPP, s logopedy...)

Návrh na zlepšení:

Novým učitelům a hlavně začínajícím být nápomocni radou - nejen uvádějící učitel, ale všichni kolegové.

Zvýšit počty ukázkových (vzájemných) hospitací s následujícím rozbohem.

3.6 Personální a pedagogické zajištění

Všichni pedagogičtí pracovníci mají předepsanou kvalifikaci - ti, kterým část chybí, si ji doplňují.

Pedagogický sbor funguje na základě jasně vymezených a společně vytvořených pravidel.

Ředitel školy vytváří podmínky pro další vzdělávání pedagogů, je zpracován plán DVPP. Většina učitelů přistupuje ke svému dalšímu vzdělávání aktivně.

Ředitel školy podporuje a sleduje profesionalizaci pracovního týmu, vytváří podmínky pro jejich další systematické vzdělávání. Velká pozornost je věnována uvádění začínajících učitelů do praxe.

Pracovní doba všech pracovníků je organizovaná tak, aby při všech činnostech byla zajištěna dětem optimální péče. Je zajištěno překrývání učitelů ve třídách v rozsahu tři a půl hodiny.

Všichni zaměstnanci se chovají, jednají a pracují profesionálním způsobem (v souladu se společenskými pravidly, pedagogickými a metodickými zásadami výchovy a vzdělávání předškolních dětí).

Škola neposkytuje žádné specializované služby (logopedie, poradenské služby...) - pouze doporučení k případnému vyšetření.

Návrh na zlepšení:

Aktivnější zapojování do DVPP u některých učitelů - samostudium (odborná literatura...)

Využívat získané vědomosti aktivně v praxi - předávat při ukázkových hospitacích, na pedagogických radách...

3.7 Spoluúčast rodičů

Mezi zaměstnanci školy a rodiči panuje oboustranná důvěra, otevřenost, vstřícnost, porozumění... Spolupráce funguje na bázi partnerství.

Učitelé sledují konkrétní potřeby jednotlivých dětí, snaží se jim porozumět a vyhovět.

Rodiče mají možnost podílet se na dění v mateřské škole, je přihlíženo k jejich návrhům a připomínkám - pravidelně jsou vyhodnocovány dotazníky pro rodiče, jsou pořádány společné akce - rodiče se spolupodílejí na organizaci akcí.

Rodiče jsou pravidelně informováni o všem, co se v mateřské škole děje. Učitelé informují rodiče o prospívání jejich dítěte i o jeho individuálních pokrocích v rozvoji i učení. Domlouvají se s rodiči na společném postupu při jeho výchově a vzdělávání. Rodiče mají možnost individuálních konzultací, důraz je kladem na konzultace před vstupem do ZŠ.

Učitelé vždy chrání soukromí rodiny a zachovávají diskrétnost. Jednají s rodiči ohleduplně, taktně, s vědomím, že pracují s důvěrnými informacemi.

Mateřská škola podporuje rodinnou výchovu a pomáhá rodičům - nabízí poradenský servis (přípravenost dětí do ZŠ, výchovné problémy, logopedie...)

Návrhy na zlepšení:

Hledat nové formy spolupráce s rodinou

Působit na rodiče citlivě a taktně, vyslechnout je, nevnucovat jim své názory

3.8 Podmínky pro vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami

Prostředí mateřské školy je bezpečné, ale škola nemá bezbariérový přístup - není zabezpečena možnost pohybu a orientace s ohledem na potřeby dítěte pomocí technických prostředků.

Škola disponuje dostatečným množstvím kompenzačních (hlavně didaktických) pomůcek a průběžně je doplňuje dle aktuální potřeby.

Speciální pedagogická péče není ve škole zajištěna (speciální pedagog).

Škola spolupracuje se zákonnými zástupci dítěte, v případě doporučení k vyšetření i s konkrétním školským poradenským zařízením. Škola má vypracovaný plán podpůrných opatření.

V případě potřeby je snížen počet dětí ve třídě - vždy v souladu s právními předpisy.

Podle stupně přiznaného podpůrného opatření a dle doporučení poradenského zařízení je ve třídě přítomen společně s učiteli i asistent pedagoga.

Návrhy na zlepšení:

Působit na rodiče - aby získali přesvědčení, že pedagogům jde především o jejich dítě, že mu chtějí pomoci.

Zlepšovat případnou spolupráci mezi učiteli a asistenty pedagoga - přesnější vymezení kompetencí.

3.9 Podmínky vzdělávání dětí nadaných

Mateřská škola vytváří podmínky, které umožňují každému dítěti rozvíjet jeho talent.

Mateřská škola má dostatek materiálů, knih a didaktických pomůcek... Talent a nadání dětí je rozvíjeno v několika zájmových aktivitách, kde se pracuje s menší skupinkou dětí.

Při vzdělávání jsou vytvářeny vhodné organizační podmínky (např. možnost samostatné práce s náročnějším zadáním, práce ve skupinách...).

Pedagogové si prohlubují znalosti a dovednosti související se vzděláváním nadaných dětí. Podporují zvědavost dítěte, povzbuzují ke kladení otázek, podporují hledání vlastních cest a způsobů řešení, tvořivost, kombinační schopnosti a originalitu.

Mateřská škola spolupracuje s odborníky.

Návrh na zlepšení:

Věnovat i dětem nadaným dostatečnou pozornost - rozvíjet jejich nadání a talent (neopomíjet je na úkor dětí s potřebou podpůrných opatření).

3.10 Podmínky vzdělávání dětí od dvou do tří let

Při volné kapacitě mohou být do mateřské školy přijaté i děti mladší tří let.

Mateřská škola je vybavena hračkami i pomůckami, které jsou podnětné i bezpečné pro děti mladší tří let.

Pro zajištění bezpečnosti a přiměřeného množství podnětů jsou dětem znepřístupněny bezpečnost ohrožující předměty. Ve třídě jsou nastavena dětem srozumitelná pravidla pro používání a ukládání hraček a pomůcek.

Prostředí je upraveno tak, aby poskytovalo dostatečný prostor pro volný pohyb a hru dětí, umožňovalo variabilitu v uspořádání prostoru.

Mateřská škola je vybavena dostatečným zázemím pro zajištění hygieny dětí - není však vybavena pomůckami pro přebalování dětí a manipulaci s plenami.

Šatna je vybavena úložným prostorem na náhradní oblečení.

Je zajištěn vyhovující režim dne, který respektuje potřeby dětí (pravidelnost, dostatek času na realizaci činností, úprava času stravování, dostatečný odpočinek...)

Mateřská škola vytváří podmínky pro adaptaci dítěte v souladu s jeho individuálními potřebami - volba délky pobytu v mateřské škole, přítomnost rodičů...

Vzdělávací činnosti jsou realizovány v menších skupinách či individuálně, podle potřeb a volby dětí a převážně formou hry.

Učitelé uplatňují laskavě důsledný přístup, jsou podněcovány pozitivní vztahy, které vedou k oboustranné důvěře a spolupráci s rodinou.

4 Organizace vzdělávání

Druh provozu školy: Celodenní

Počet tříd včetně bližší charakteristiky:

Děti jsou rozděleny do 7 tříd podle věku:

1. třída: děti 3 - 4 leté (s možností zařazení dětí mladších 3 let)
2. třída: děti 3 - 4 leté (s možností zařazení dětí mladších 3 let)
3. třída: děti 3,5 - 4,5 leté
4. třída: děti 4 - 5 leté
5. třída: děti 4,5 - 6 leté
6. třída: děti 5 - 6 leté + děti s OŠD
7. třída: děti 5 - 6 leté + děti s OŠD

Pravidla pro zařazování do jednotlivých tříd:

Základním kritériem pro zařazování dětí do jednotlivých tříd je věk dítěte, třídy jsou věkově homogenní. Do 1. a 2. třídy mohou být při volné kapacitě zařazeny děti mladší tří let při dodržení vyhlášky o sníženém počtu dětí.

Činnosti se souběžným působením dvou učitelů ve třídě:

Souběžné působení učitelů v každé třídě je realizováno v dopoledních hodinách při:

- dopolední hygieně a svačině
- řízené činnosti
- pobytu venku
- obědě

celkem 3,5 hodiny

Kritéria pro přijímání dětí do mateřské školy:

Ředitel stanoví po dohodě se zřizovatelem místo, termín a dobu pro podání žádosti o přijetí dítěte k předškolnímu vzdělávání. Ředitel rozhoduje o přijetí dítěte do MŠ podle daných kritérií.

O přijetí či nepřijetí dítěte k předškolnímu vzdělávání obdrží zákonní zástupci písemné rozhodnutí v zákonem stanovené lhůtě dle správního řádu.

Popis pravidel organizace individuálního vzdělávání:

Pokud zákonný zástupce dítěte zvolí individuální vzdělávání svého dítěte, musí toto písemně oznámit řediteli školy - nejpozději 3 měsíce před začátkem školního roku, má-li být vzděláváno individuálně převážnou část školního roku.

V průběhu školního roku lze plnit povinnost individuálního vzdělávání nejdříve ode dne, kdy bylo oznámení o individuálním vzdělávání dítěte doručeno řediteli školy.

Ředitel školy doporučí zákonným zástupcům dítěte, které je individuálně vzděláváno, oblasti, v níž má být dítě vzděláváno - tyto oblasti vycházejí z RVP pro předškolní vzdělávání. V posledním týdnu měsíce listopadu provede škola ověření úrovně osvojování očekávaných výstupů (přítomností dítěte dva dny dopoledne 7:30 - 11:30 hod. bez přítomnosti rodičů).

Nebude-li se moci dítě účastnit ověření v daném termínu, domluví zákonní zástupci s ředitelem školy termín náhradní (termín do konce prosince).

Pokud zákonní zástupci dítěte nezajistí účast dítěte u ověření osvojování očekávaných výstupů, a to ani v náhradním termínu, ředitel školy ukončí individuální vzdělávání dítěte.

Proti rozhodnutí se lze odvolat ke KÚ prostřednictvím ředitele školy. Odvolání proti rozhodnutí ředitele školy o ukončení individuálního vzdělávání dítěte však nemá odkladný účinek a dítě musí den následující po doručení rozhodnutí o ukončení individuálního vzdělávání nastoupit do mateřské školy.

5 Charakteristika vzdělávacího programu

5.1 Zaměření školy

Koncepce školy je zaměřena na vytváření podmínek pro rozvoj osobnosti a lidské jedinečnosti každého dítěte v souladu s obecně uznávanými životními a mravními hodnotami. Prostřednictvím ŠVP chceme, aby děti byly:

- spokojené
- samostatné
- rozhodné
- úspěšné
- odpovědné za své chování

5.2 Dlouhodobé cíle vzdělávacího programu

I. Výchova ke zdraví a zdravému životnímu stylu

- děti mají dostatek pohybu (v prostorách budovy i na zahradě)
- denně jsou zařazovány pohybové chvilky, minimálně 3x týdně zařazováno zdravotní cvičení, 1x týdně velký pohybový blok k rozvíjení základních pohybových dovedností
- děti se účastní různých sportovních aktivit
- děti chodí ven za každého počasí (výjimka je silný vítr a déšť)
- děti venku pobývají dostatečně dlouho (i v odpoledních hodinách), využíváme prostornou zahradu
- děti otužujeme pobytem venku, větráním, přiměřeným oblékáním, v letních měsících vodou - mlžení
- zařazujeme turistické vycházky po okolí
- navštěvujeme hřiště "BEZBOT"
- předškolní děti se účastní předplaveckého výcviku, školy bruslení
- jezdíme do školy v přírodě

- dětem je podávána pestrá, chutná strava (děti do jídla nenutíme - mají možnost výběru velikosti porce, druhu ovoce či zeleniny...)
- dbáme na dodržování pitného režimu
- respektujeme individuální potřebu aktivity, spánku
- pečujeme o zdraví dětí - vyšetření zraku, pravidelné čištění zubů....
- seznamujeme děti s nebezpečím závislostí (drogy, alkohol...)
- všichni zaměstnanci jsou dětem příkladem
- škola je zapojená do projektů: Ekoškola, Zdravá školní jídelna, Svět nekončí za vrátky, cvičíme se zvířátky

II. Rozvoj komunikačních schopností

- s dětmi co nejvíce mluvíme
- podporujeme děti ve spontánních rozhovorech, nasloucháme jim
- využíváme tvořivé dramatizace
- zařazujeme čtení nebo vyprávění pohádek před spaním - omezujeme poslech z kazet nebo CD
- pravidelně zařazujeme artikulační a hlasová cvičení, procvičování mluvidel
- spolupracujeme s logopedy
- učitelé se vzdělávají v oblasti logopedické prevence (logopedický asistent)
- škola je zapojena do projektu Celé Česko čte dětem

III. Rozvoj prosociálního chování

- děti si samy vytvářejí pravidla soužití ve třídách (společně rozebírají, co je správné a co ne, co by se stalo, kdyby....)
- při práci s dětmi využíváme knihy - příběhy s dětským hrdinou
- učíme děti empatii - vcítit se do pocitů druhého
- sleujeme vztahy mezi dětmi, učíme je řešit konflikty
- dramaticky ztvárňujeme některé situace - děti je samy vyřeší

- seznamujeme děti s rozmanitostmi kultur - vedeme je k bezproblémovému soužití
- učitelé i ostatní zaměstnanci jsou dětem příkladem

5.3 Metody a formy vzdělávání

Formy vzdělávání:

Učitelé zpracovávají třídní vzdělávací program do podoby odpovídající konkrétní skupině dětí. Při jeho tvorbě dbají na soulad se ŠVP.

Řízené činnosti jsou organizovány formou:

- individuální (s jedním dítětem)
- skupinovou
- frontální (kolektivní) - se všemi dětmi najednou

Metody vzdělávání:

Při vzdělávání dětí je kladem důraz na učení prožitkem a spolupráci dětí (kooperativní učení)

Dětem jsou nabízeny:

- praktické činnosti - experimentování, pracovní činnosti, konstrukční činnosti, cvičení a praktické řešení konkrétní situace
- názorné činnosti - pozorování, pokus, exkurze
- slovní činnosti - vyprávění, poslech, rozhovor, popis

5.4 Zajištění vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami a dětí nadaných

Pravidla a průběh tvorby, realizace a vyhodnocení PLPP:

Škola má zpracovaný plán pedagogické podpory PLPP.

Podpůrné opatření prvního stupně se zpracovává pro dítě, nepostačuje-li samotné zohlednění individuálních vzdělávacích potřeb dítěte v pedagogické diagnostice.

S plánem se seznámí zákonný zástupce a všichni učitelé a ped.pracovníci, kteří pracují s dítětem.

Plán učitelé průběžně vyhodnocují a aktualizují.

Nejpozději po 3 měsících od zahájení poskytování podpůrných opatření poskytovaných na základě PLPP vyhodnotí, zda podpůrná opatření vedou k naplnění stanovených cílů.

Není – li tomu tak, doporučí zákonnému zástupci využití poradenské pomoci školského poradenského zařízení.

Do doby zahájení podpůrných opatření 2. – 5. stupně (dle doporučení ŠPZ) poskytují nadále podpůrná opatření prvního stupně na základě PLPP.

Podpůrná opatření 2. - 5.stupně se uplatňují po doporučení školského poradenského zařízení, podle stupně přiznaného podpůrného opatření zpravidla za přítomnosti asistenta pedagoga.

P ra vidla a průběh tvorby, realizace a vyhodnocení IVP:

IVP je podpůrným opatřením od druhého stupně výše.

Pro jeho vypracování je nutné doporučení školského poradenského zařízení (ŠPZ).

Pokud je v doporučení od ŠPZ vše dostatečně popsáno, nemusí mateřská škola informace přepisovat a zpracovávat IVP

Dokument je před podpisem vždy prodiskutován se zákonnými zástupci s možností dalších úprav a je vždy zpřístupněn zúčastněným stranám.

Naplňování IVP vyhodnocuje ŠPZ ve spolupráci se školou nejméně jednou ročně.

Doporučení ŠPZ jsou vydávána na dva roky, v odůvodněných případech až na čtyři roky.

Doporučení ŠPZ platí až po podpisu rodičů žáka.

Pravidla pro zapojení další subjektů:

Při vzdělávání dětí se zhoršenou motorickou schopností spolupracuje naše škola s DDM CB. Ve škole je organizován grafomotorický kurz nebo mohou rodiče docházet přímo do DDM.

Zodpovědné osoby:

Zodpovědnou osobou za systém péče o děti se speciálními vzdělávacími potřebami je ředitelka školy. Ředitelka školy pověřuje učitele sestavením PLPP, IVP a komunikací se zákonnými zástupci.

5.5 Zajištění průběhu vzdělávání dětí od dvou do tří let

Ve vzdělávání dětí mladších tří let převládají spontánní činnosti nad řízenými. Je věnován dostatek času na adaptaci dětí. Děti si pomalu zvykají na pobyt v mateřské škole, na každodenní činnosti. Jsou vedeny k samostatnosti v sebeobsluze, hygieně, stolování. Učí se komunikovat s ostatními dětmi, s učitelkou, spolupracovat, hrát si ve skupině.

Metody práce:

- situační učení
- sociální učení (nápodobou)
- prožitkové učení
- učení hrou a činnostmi

Při plánování vzdělávací nabídky je kladen důraz na:

- jednoduchost
- časovou nenáročnost
- známé prostředí a nejbližší okolí
- smysluplnost a podnětnost
- dostatek prostoru a času pro volný pohyb a hru

6 Vzdělávací obsah

6.1 Integrované bloky

6.1.1 LIDÉ žijí kolem nás

Název integrovaného bloku	LIDÉ žijí kolem nás
Oblast	Dítě a jeho tělo, Dítě a jeho psychika, Dítě a ten druhý, Dítě a společnost, Dítě a svět
Charakteristika integrovaného bloku	<p>Charakteristika: Seznámíme se s mateřskou školou – s kamarády, s učiteli a všemi zaměstnanci. Budeme poznávat prostředí školy a její okolí. Společně si vytvoříme pravidla tak, aby nám společně bylo dobře. Všude dobře, ale doma nejlépe – budeme si povídat o rodině, poznávat její funkci, jednotlivé členy. Všimneme si také, že nejsme všichni stejní, ale každý umí něco a všichni jsme potřební – budeme se seznamovat s různými povoláními, ale i s různými národy, s různými druhy postižení. Budeme chodit do divadla, kina, knihovny..., nejstarší děti navštíví školu. Abychom si vše užili v plné síle, budeme poznávat své vlastní tělo, budeme ho otužovat a v rámci prevence si povíme i o věcech, které nás mohou ohrozit.</p>

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
dokáže rozpoznat a využívat vlastní silné stránky, poznávat svoje slabé stránky	poznávání sebe sama, rozvoj pozitivních citů ve vztahu k sobě (uvědomění si vlastní identity, získání sebevědomí, sebedůvěry, osobní spokojenosti)	přijímat pozitivní ocenění i svůj případný neúspěch a vyrovnat se s ním, učit se hodnotit svoje osobní pokroky uvědomovat si své možnosti i limity (své silné i slabé stránky)
se domlouvá gesty i slovy, rozlišuje některé symboly, rozumí jejich významu i funkci	rozvoj řečových schopností a jazykových dovedností receptivních (vnímání, naslouchání, porozumění) i produktivních (výslovnosti, vytváření pojmů, mluvního projevu, vyjadřování)	chápat slovní vtip a humor porozumět slyšenému (zachytit hlavní myšlenku příběhu, sledovat děj a zopakovat jej ve správných větvách) správně vyslovovat, ovládat dech, tempo i intonaci řeči

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy	
	rozvoj interaktivních a komunikativních dovedností verbálních i neverbálních	přirozeně a bez zábrán komunikovat s druhým dítětem, navazovat a udržovat dětská přátelství navazovat kontakty s dospělým, kterému je svěřeno do péče, překonat stud, komunikovat s ním vhodným způsobem, respektovat ho	
	osvojení si některých poznatků a dovedností, které předcházejí čtení i psaní, rozvoj zájmu o psanou podobu jazyka i další formy sdělení verbální i neverbální (výtvarné, hudební, pohybové, dramatické)	poznat napsané své jméno poznat některá písmena a číslice, popř. slova sledovat očima zleva doprava rozlišovat některé obrazné symboly (piktogramy, orientační a dopravní značky, označení nebezpečí apod.) a porozumět jejich významu i jejich komunikativní funkci poznat a vymyslet jednoduchá synonyma, homonyma a antonyma utvořit jednoduchý rým sluchově rozlišovat začáteční a koncové slabiky a hlásky ve slovech domluvit se slovy i gesty, improvizovat	
	rozvoj schopnosti citové vztahy vytvářet, rozvíjet je a city plně prožívat	být citlivé ve vztahu k živým bytostem, k přírodě i k věcem vyjádřit souhlas i nesouhlas, říci „ne“ v situacích, které to vyžadují (v ohrožujících, nebezpečných či neznámých situacích), odmítnout se podílet na nedovolených či zakázaných činnostech apod.	
	rozvoj poznatků, schopností a dovedností umožňujících pocity, získané dojmy a prožitky vyjádřit	prožívat a dětským způsobem projevovat, co cítí (soucit, radost, náklonnost), snažit se ovládat své afektivní chování (odložit splnění svých osobních přání, zklidnit se, tlumit vztek, zlost, agresivitu apod.)	
	rozvoj komunikativních dovedností (verbálních i neverbálních) a kultivovaného projevu	formulovat otázky, odpovídat, hodnotit slovní výkony, slovně reagovat	
	projevuje dětským způsobem citlivost a ohleduplnost k druhým, pomoc slabším, rozpozná nevhodné chování; vnímá nespravedlnost, ubližování, agresivitu a lhostejnost		
	komunikuje v běžných situacích bez zábrán a ostychu s dětmi i s dospělými; chápe, že být komunikativní, vstřícný, iniciativní a aktivní je výhodou		

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
<p>se dokáže ve skupině prosadit, ale i podřídit, při společných činnostech se domlouvá a spolupracuje; v běžných situacích uplatňuje základní společenské návyky a pravidla společenského styku; je schopné respektovat druhé, vyjednávat, přijímat a uzavírat kompromisy</p>	<p>rozvoj schopnosti sebeovládání</p>	<p>vést rozhovor (naslouchat druhým, vyčkat, až druhý dokončí myšlenku, sledovat řečníka i obsah, ptát se)</p> <p>přijímat pozitivní ocenění i svůj případný neúspěch a vyrovnat se s ním, učit se hodnotit svoje osobní pokroky</p> <p>respektovat předem vyjasněná a pochopená pravidla, přijímat vyjasněné a zdůvodněné povinnosti</p>
	<p>rozvoj schopnosti žít ve společenství ostatních lidí (spolupracovat, spolupodílet se), přináležet k tomuto společenství (ke třídě, k rodině, k ostatním dětem) a vnímat a přijímat základní hodnoty v tomto společenství uznávané</p>	<p>utvořit si základní dětskou představu o pravidlech chování a společenských normách, co je v souladu s nimi a co proti nim a ve vývojově odpovídajících situacích se podle této představy chovat (doma, v mateřské škole i na veřejnosti)</p> <p>pochopit, že každý má ve společenství (v rodině, ve třídě, v herní skupině) svou roli, podle které je třeba se chovat</p> <p>uplatňovat návyky v základních formách společenského chování ve styku s dospělými i s dětmi (zdravit známé děti i dospělé, rozloučit se, poprosit, poděkovat, vzít si slovo až když druhý domluví, požádat o pomoc, vyslechnout sdělení, uposlechnout pokyn apod.)</p>
	<p>získání relativní citové samostatnosti</p>	<p>odloučit se na určitou dobu od rodičů a blízkých, být aktivní i bez jejich opory</p>
	<p>napodobuje modely prosociálního chování a mezilidských vztahů, které nachází ve svém okolí</p>	<p>posilování prosociálního chování ve vztahu k ostatním lidem (v rodině, v mateřské škole, v dětské herní skupině apod.)</p>
<p>má smysl pro povinnost ve hře, práci i učení; k úkolům a povinnostem přistupuje odpovědně;</p>	<p>získání schopnosti záměrně řídit svoje chování a ovlivňovat vlastní situaci</p>	<p>ve známých a opakujících se situacích a v situacích, kterým rozumí, ovládat svoje city a přizpůsobovat jim</p>

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
váží si práce i úsilí druhých		své chování zorganizovat hru respektovat předem vyjasněná a pochopená pravidla, přijímat vyjasněné a zdůvodněné povinnosti vyvinout volní úsilí, soustředit se na činnost a její dokončení
odhaduje své síly, učí se hodnotit svoje osobní pokroky i oceňovat výkony druhých	uvědomění si vlastního těla	vědomě napodobit jednoduchý pohyb podle vzoru a přizpůsobit jej podle pokynu zachovávat správné držení těla
	rozvoj fyzické i psychické zdatnosti	zvládnout základní pohybové dovednosti a prostorovou orientaci, běžné způsoby pohybu v různém prostředí (zvládat překážky, házet a chytat míč, užívat různé náčiní, pohybovat se ve skupině dětí, pohybovat se na sněhu, ledu, ve vodě, v písku)
	rozvoj pohybových schopností a zdokonalování dovedností v oblasti hrubé i jemné motoriky (koordinace a rozsahu pohybu, dýchání, koordinace ruky a oka apod.), ovládnutí pohybového aparátu a tělesných funkcí	ovládat koordinaci ruky a oka, zvládat jemnou motoriku (zacházet s předměty denní potřeby, s drobnými pomůckami, s nástroji, náčiním a materiálem, zacházet s grafickým a výtvarným materiálem, např. s tužkami, barvami, nůžkami, papírem, modelovací hmotou, zacházet s jednoduchými hudebními nástroji apod.) ovládat dechové svalstvo, sladit pohyb se zpěvem koordinovat lokomoci a další polohy a pohyby těla, sladit pohyb s rytmem a hudbou
se učí s chutí, pokud se mu dostává uznání a ocenění	vytváření pozitivního vztahu k intelektuálním činnostem a k učení, podpora a rozvoj zájmu o učení rozvoj, zpřesňování a kultivace smyslového vnímání, přechod od konkrétně názorného myšlení k myšlení slovně-logickému	vnímat, že je zajímavé dozvídat se nové věci, využívat zkušeností k učení záměrně se soustředit na činnost a udržet pozornost naučit se nazpaměť krátké texty, úmyslně si zapamatovat a vybavit vědomě využívat všech smyslů, záměrně pozorovat,

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
	(pojmovému), rozvoj paměti a pozornosti, přechod od bezděčných forem těchto funkcí k úmyslným, rozvoj a kultivace představivosti a fantazie	postřehovat, všimnout si (nového, změněného, chybějícího)
chápe, že vyhýbat se řešení problémů nevede k cíli, ale že jejich včasné a uvážlivé řešení je naopak výhodou; uvědomuje si, že svou aktivitou a iniciativou může situaci ovlivnit	rozvoj základních kulturně společenských postojů, návyků a dovedností dítěte, rozvoj schopnosti projevit se autenticky, chovat se autonomně, prosociálně a aktivně se přizpůsobovat společenskému prostředí a zvládat jeho změny	vyjednávat s dětmi i dospělými ve svém okolí, domluvit se na společném řešení (v jednoduchých situacích samostatně, jinak s pomocí) adaptovat se na život ve škole, aktivně zvládat požadavky plynoucí z prostředí školy i jeho běžných proměn (vnímat základní pravidla jednání ve skupině, podílet se na nich a řídit se jimi, podřídit se rozhodnutí skupiny, přizpůsobit se společnému programu, spolupracovat, přijímat autoritu) a spoluvytvářet v tomto společenství prostředí pohody začlenit se do třídy a zařadit se mezi své vrstevníky, respektovat jejich rozdílné vlastnosti, schopnosti a dovednosti chovat se a jednat na základě vlastních pohnutek a zároveň s ohledem na druhé pochopit, že každý má ve společenství (v rodině, ve třídě, v herní skupině) svou roli, podle které je třeba se chovat
se nebojí chybovat, pokud nachází pozitivní ocenění nejen za úspěch, ale také za snahu	posilování přirozených poznávacích citů (zvědavosti, zájmu, radosti z objevování apod.)	poznat a pojmenovat většinu toho, čím je obklopeno
spoluvytváří pravidla společného soužití mezi vrstevníky, rozumí jejich smyslu a chápe potřebu je zachovávat	rozvoj kooperativních dovedností poznávání pravidel společenského soužití a	vnímat, co si druhý přeje či potřebuje, vycházet mu vstříc (chovat se citlivě a ohleduplně k slabšímu či postiženému dítěti, mít ohled na druhého a soucítit s ním, nabídnout mu pomoc apod.) spolupracovat s ostatními uvědomovat si, že ne všichni lidé respektují pravidla

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
	jejich spoluvytváření v rámci přirozeného sociokulturního prostředí, porozumění základním projevům neverbální komunikace obvyklým v tomto prostředí	chování, že se mohou chovat neočekávaně, proti pravidlům, a tím ohrožovat pohodu i bezpečí druhých; odmítat společensky nežádoucí chování (např. lež, nespravedlnost, ubližování, lhostejnost či agresivitu), chránit se před ním a v rámci svých možností se bránit jeho důsledkům (vyhýbat se komunikaci s lidmi, kteří se takto chovají)
	utvořit si základní dětskou představu o pravidlech chování a společenských normách, co je v souladu s nimi a co proti nim a ve vývojově odpovídajících situacích se podle této představy chovat (doma, v mateřské škole i na veřejnosti)	
	porozumět běžným neverbálním projevům citových prožitků a nálad druhých	
	seznamování s pravidly chování ve vztahu k druhému	dodržovat dohodnutá a pochopená pravidla vzájemného soužití a chování doma, v mateřské škole, na veřejnosti, dodržovat herní pravidla
	uvědomovat si svá práva ve vztahu k druhému, přiznávat stejná práva druhým a respektovat je	
	vytvoření povědomí o vlastní sounáležitosti se světem, se živou a neživou přírodou, lidmi, společnostmi, planetou Zemí	mít povědomí o významu životního prostředí (přírody i společnosti) pro člověka, uvědomovat si, že způsobem, jakým se dítě i ostatní v jeho okolí chovají, ovlivňují vlastní zdraví i životní prostředí
	vnímat, že svět má svůj řád, že je rozmanitý a pozoruhodný, nekonečně pestrý a různorodý - jak svět přírody, tak i svět lidí (mít elementární povědomí o existenci různých národů a kultur, různých zemích, o planetě Zemi, vesmíru apod.)	
	mít povědomí o širším společenském, věcném, přírodním, kulturním i technickém prostředí i jeho dění v rozsahu praktických zkušeností a dostupných	

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
<p>dbá na osobní zdraví a bezpečí svoje i druhých, chová se odpovědně s ohledem na zdravé a bezpečné okolní prostředí (přírodní i společenské)</p>	<p>osvojení si poznatků a dovedností důležitých k podpoře zdraví, bezpečí, osobní pohody i pohody prostředí</p>	<p>praktických ukázek v okolí dítěte</p> <p>rozlišovat, co prospívá zdraví a co mu škodí; chovat se tak, aby v situacích pro dítě běžných a jemu známých neohrožovalo zdraví, bezpečí a pohodu svou ani druhých</p>
	<p>osvojení si poznatků o těle a jeho zdraví, o pohybových činnostech a jejich kvalitě</p>	<p>pojmenovat části těla, některé orgány (včetně pohlavních), znát jejich funkce, mít povědomí o těle a jeho vývoji, (o narození, růstu těla a jeho proměnách), znát základní pojmy užívané ve spojení se zdravím, s pohybem a sportem</p>
	<p>osvojení si poznatků a dovedností potřebných k vykonávání jednoduchých činností v péči o okolí při spoluvytváření zdravého a bezpečného prostředí a k ochraně dítěte před jeho nebezpečnými vlivy</p>	<p>zachovávat správné držení těla</p> <p>pomáhat pečovat o okolní životní prostředí (dbát o pořádek a čistotu, nakládat vhodným způsobem s odpady, starat se o rostliny, spoluvytvářet pohodu prostředí, chránit příroduv okolí, živé tvory apod.)</p>
	<p>rozlišovat aktivity, které mohou zdraví okolního prostředí podporovat a které je mohou poškodit, všimnout si nepořádků a škod, upozornit na ně</p>	<p>osvojit si elementární poznatky o okolním prostředí, které jsou dítěti blízké, pro ně smysluplné a přínosné, zajímavé a jemu pochopitelné a využitelné pro další učení a životní praxi</p>
	<p>uvědomovat si nebezpečí, se kterým se může ve svém okolí setkat, a mít povědomí o tom, jak se prakticky chránit (vědět, jak se nebezpečí vyhnout, kam se v případě potřeby obrátit o pomoc)</p>	<p>zvládat běžné činnosti a požadavky na dítě kladené i jednoduché praktické situace, které se doma a v mateřské škole opakují, chovat se přiměřeně a bezpečně doma i na veřejnosti (na ulici, na hřišti, v</p>

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
		obchodě, u lékaře apod.)

6.1.2 PŘÍRODA čaruje

Název integrovaného bloku	PŘÍRODA čaruje
Oblast	Dítě a jeho tělo, Dítě a jeho psychika, Dítě a ten druhý, Dítě a společnost, Dítě a svět
Charakteristika integrovaného bloku	<p>Charakteristika: Příroda je mocná čarodějka a my se jí necháváme očarovat po celý rok. Poznáme, jak se v průběhu roku mění, co vše ji ovlivňuje. Budeme poznávat krásy rostlin, zvířata, ale i nebezpečí, které nám může v přírodě hrozit. Vydáme se i mnohem výš, během objevování vylétneme až do vesmíru. A až se vrátíme zpět, povíme si, jak naši planetu chránit, jak o ni pečovat.</p>

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
soustředěně pozoruje, zkoumá, objevuje, všímá si souvislostí, experimentuje a užívá při tom jednoduchých pojmů, znaků a symbolů	rozvoj a užívání všech smyslů	vnímat a rozlišovat pomocí všech smyslů (sluchově rozlišovat zvuky a tóny, zrakově rozlišovat tvary předmětů a jiné specifické znaky, rozlišovat vůně, chutě, vnímat hmatem apod.)
	vytváření elementárního povědomí o širším přírodním, kulturním i technickém prostředí, o jejich rozmanitosti, vývoji a neustálých proměnách	<p>porozumět, že změny jsou přirozené a samozřejmé (všechno kolem se mění, vyvíjí, pohybuje a proměňuje a že s těmito změnami je třeba v životě počítat), přizpůsobovat se běžně proměnlivým okolnostem doma i v mateřské škole</p> <p>vnímat, že svět má svůj řád, že je rozmanitý a pozoruhodný, nekonečně pestrý a různorodý - jak svět přírody, tak i svět lidí (mít elementární povědomí o existenci různých národů a kultur, různých zemích, o planetě Zemi, vesmíru apod.)</p>

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
		<p>mít povědomí o širším společenském, věcném, přírodním, kulturním i technickém prostředí i jeho dění v rozsahu praktických zkušeností a dostupných praktických ukázek v okolí dítěte</p> <p>osvojit si elementární poznatky o okolním prostředí, které jsou dítěti blízké, pro ně smysluplné a přínosné, zajímavé a jemu pochopitelné a využitelné pro další učení a životní praxi</p>
<p>samostatně rozhoduje o svých činnostech; umí si vytvořit svůj názor a vyjádřit jej</p>	<p>získání schopnosti záměrně řídit svoje chování a ovlivňovat vlastní situaci</p> <p>poznávání sebe sama, rozvoj pozitivních citů ve vztahu k sobě (uvědomění si vlastní identity, získání sebevědomí, sebedůvěry, osobní spokojenosti)</p>	<p>být citlivé ve vztahu k živým bytostem, k přírodě i k věcem</p> <p>ve známých a opakujících se situacích a v situacích, kterým rozumí, ovládat svoje city a přizpůsobovat jim své chování</p> <p>rozhodovat o svých činnostech</p> <p>uvědomovat si příjemné a nepříjemné citové prožitky (lásku, soucítění, radost, spokojenost i strach, smutek, odmítání), rozlišovat citové projevy v důvěrném (rodinném) a cizím prostředí</p> <p>uvědomovat si svou samostatnost, zaujímat vlastní názory a postoje a vyjadřovat je</p>
<p>se učí svoje činnosti a hry plánovat, organizovat, řídit a vyhodnocovat</p>	<p>rozvoj schopnosti sebeovládání</p>	<p>prožívat a dětským způsobem projevoval, co cítí (soucit, radost, náklonnost), snažit se ovládat své afektivní chování (odložit splnění svých osobních přání, zklidnit se, tlumit vztek, zlost, agresivitu apod.)</p>
<p>řeší problémy na základě bezprostřední zkušenosti; postupuje cestou pokusu a omylu, zkouší, experimentuje; spontánně vymýšlí nová řešení problémů a situací; hledá různé možnosti a varianty (má vlastní, originální nápady); využívá při tom dosavadní zkušenosti, fantazii a</p>	<p>rozvoj tvořivosti (tvořivého myšlení, řešení problémů, tvořivého sebevyjádření)</p>	<p>vyjadřovat svou představivost a fantazii v tvořivých činnostech (konstruktivních, výtvarných, hudebních, pohybových či dramatických) i ve slovních výpovědích k nim</p> <p>nalézat nová řešení nebo alternativní k běžným</p> <p>řešit problémy, úkoly a situace, myslet kreativně,</p>

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
představitost		předkládat „nápady“ přemýšlet, vést jednoduché úvahy a to, o čem přemýšlí a uvažuje, také vyjádřit
odhaduje rizika svých nápadů, jde za svým záměrem, ale také dokáže měnit cesty a přizpůsobovat se daným okolnostem	rozvoj úcty k životu ve všech jeho formách	pomáhat pečovat o okolní životní prostředí (dbát o pořádek a čistotu, nakládat vhodným způsobem s odpady, starat se o rostliny, spoluvytvářet pohodu prostředí, chránit příroduv okolí, živé tvory apod.) rozlišovat aktivity, které mohou zdraví okolního prostředí podporovat a které je mohou poškodit, všimnout si nepořádků a škod, upozornit na ně mít povědomí o významu životního prostředí (přírody i společnosti) pro člověka, uvědomovat si, že způsobem, jakým se dítě i ostatní v jeho okolí chovají, ovlivňují vlastní zdraví i životní prostředí
klade otázky a hledá na ně odpovědi, aktivně si všimá, co se kolem něho děje; chce porozumět věcem, jevům a dějům, které kolem sebe vidí; poznává, že se může mnohému naučit, raduje se z	osvojení si poznatků a dovedností potřebných k vykonávání jednoduchých činností v péči o okolí při spoluvytváření zdravého a bezpečného prostředí a k ochraně dítěte před jeho nebezpečnými vlivy	uvědomovat si nebezpečí, se kterým se může ve svém okolí setkat, a mít povědomí o tom, jak se prakticky chránit (vědět, jak se nebezpečí vyhnout, kam se v případě potřeby obrátit o pomoc) zvládat běžné činnosti a požadavky na dítě kladené i jednoduché praktické situace, které se doma a v mateřské škole opakují, chovat se přiměřeně a bezpečně doma i na veřejnosti (na ulici, na hřišti, v obchodě, u lékaře apod.) orientovat se bezpečně ve známém prostředí i v životě tohoto prostředí (doma, v budově mateřské školy, v blízkém okolí)
	vytvoření povědomí o vlastní sounáležitosti se světem, se živou a neživou přírodou, lidmi, společností, planetou Zemí	pomáhat pečovat o okolní životní prostředí (dbát o pořádek a čistotu, nakládat vhodným způsobem s odpady, starat se o rostliny, spoluvytvářet pohodu prostředí, chránit příroduv okolí, živé tvory apod.)

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
toho, co samo dokázalo a zvládlo		rozlišovat aktivity, které mohou zdraví okolního prostředí podporovat a které je mohou poškodit, všimnout si nepořádků a škod, upozornit na ně mít povědomí o významu životního prostředí (přírody i společnosti) pro člověka, uvědomovat si, že způsobem, jakým se dítě i ostatní v jeho okolí chovají, ovlivňují vlastní zdraví i životní prostředí
	posilování přirozených poznávacích citů (zvědavosti, zájmu, radosti z objevování apod.)	zaměřovat se na to, co je z poznávacího hlediska důležité (odhalovat podstatné znaky, vlastnosti předmětů, nacházet společné znaky, podobu a rozdíl, charakteristické rysy předmětů či jevů a vzájemné souvislosti mezi nimi) poznat a pojmenovat většinu toho, čím je obklopeno
	osvojení si elementárních poznatků, schopností a dovedností důležitých pro navazování a rozvíjení vztahů dítěte k druhým lidem	chovat se obezřetně při setkání s neznámými dětmi, staršími i dospělými jedinci, v případě potřeby požádat druhého o pomoc (pro sebe i pro jiné dítě) bránit se projevům násilí jiného dítěte, ubližování, ponižování apod. chápat, že všichni lidé (děti) mají stejnou hodnotu, přestože je každý jiný (jinak vypadá, jinak se chová, něco jiného umí či neumí apod.), že osobní, resp. osobnostní odlišnosti jsou přirozené
	seznamování s místem a prostředím, ve kterém dítě žije, a vytváření pozitivního vztahu k němu	všimnout si změn a dění v nejbližším okolí vnímat, že svět má svůj řád, že je rozmanitý a pozoruhodný, nekonečně pestrý a různorodý - jak svět přírody, tak i svět lidí (mít elementární povědomí o existenci různých národů a kultur, různých zemích, o planetě Zemi, vesmíru apod.)
	chápe, že se může o tom, co udělá, rozhodovat svobodně, ale že za svá rozhodnutí také odpovídá	rozvoj schopnosti přizpůsobovat se podmínkám vnějšího prostředí i jeho změnám

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
		a že s těmito změnami je třeba v životě počítat), přizpůsobovat se běžně proměnlivým okolnostem doma i v mateřské škole všítmat si změn a dění v nejbližším okolí
rozlišuje řešení, která jsou funkční (vedoucí k cíli), a řešení, která funkční nejsou; dokáže mezi nimi volit	vytváření základů pro práci s informacemi	naučit se zpaměti krátké texty (reprodukovat říkanky, písničky, pohádky, zvládnout jednoduchou dramatickou úlohu apod.)
průběžně rozšiřuje svou slovní zásobu a aktivně ji používá k dokonalejší komunikaci s okolím	rozvoj interaktivních a komunikativních dovedností verbálních i neverbálních	navazovat kontakty s dospělým, kterému je svěřeno do péče, překonat stud, komunikovat s ním vhodným způsobem, respektovat ho přirozeně a bez zábran komunikovat s druhým dítětem, navazovat a udržovat dětská přátelství
	rozvoj komunikativních dovedností (verbálních i neverbálních) a kultivovaného projevu	učit se nová slova a aktivně je používat (ptát se na slova, kterým nerozumí) vyjadřovat samostatně a smysluplně myšlenky, nápady, pocity, mínění a úsudky ve vhodně zformulovaných větách
se spolupodílí na společných rozhodnutích; přijímá vyjasněné a zdůvodněné povinnosti; dodržuje dohodnutá a pochopená pravidla a přizpůsobuje se jim	rozvoj základních kulturně společenských postojů, návyků a dovedností dítěte, rozvoj schopnosti projevat se autenticky, chovat se autonomně, prosociálně a aktivně se přizpůsobovat společenskému prostředí a zvládat jeho změny	dodržovat pravidla her a jiných činností, jednat spravedlivě, hrát fair chovat se zdvořile, přistupovat k druhým lidem, k dospělým i k dětem, bez předsudků, s úctou k jejich osobě, vážit si jejich práce a úsilí utvořit si základní dětskou představu o pravidlech chování a společenských normách, co je v souladu s nimi a co proti nim a ve vývojově odpovídajících situacích se podle této představy chovat (doma, v mateřské škole i na veřejnosti)
	seznamování s pravidly chování ve vztahu k druhému	respektovat potřeby jiného dítěte, dělit se s ním o hračky, pomůcky, pamlsky, rozdělit si úkol s jiným dítětem apod.

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
		uplatňovat své individuální potřeby, přání a práva s ohledem na druhého (obhajovat svůj postoj nebo názor, respektovat jiný postoj či názor), přijímat a uzavírat kompromisy, řešit konflikt dohodou uvědomovat si svá práva ve vztahu k druhému, přiznávat stejná práva druhým a respektovat je
dovede využít informativní a komunikativní prostředky, se kterými se běžně setkává (knížky, encyklopedie, počítač, audiovizuální technika, telefon atp.)	rozvoj interaktivních a komunikativních dovedností verbálních i neverbálních osvojení si některých poznatků a dovedností, které předcházejí čtení i psaní, rozvoj zájmu o psanou podobu jazyka i další formy sdělení verbální i neverbální (výtvarné, hudební, pohybové, dramatické)	navazovat kontakty s dospělým, kterému je svěřeno do péče, překonat stud, komunikovat s ním vhodným způsobem, respektovat ho přirozeně a bez zábran komunikovat s druhým dítětem, navazovat a udržovat dětská přátelství projevovat zájem o knížky, soustředěně poslouchat četbu, hudbu, sledovat divadlo, film, užívat telefon sledovat očima zleva doprava pojmenovat většinu toho, čím je obklopeno
chápe, že zájem o to, co se kolem děje, činnost, pracovitost a podnikavost jsou přínosem a že naopak lhostejnost, nevšímavost, pohodlnost a nízká aktivita mají svoje nepříznivé důsledky	vytváření zdravých životních návyků a postojů jako základů zdravého životního stylu pochopení, že změny způsobené lidskou činností mohou prostředí chránit a zlepšovat, ale také poškozovat a ničit	mít povědomí o významu péče o čistotu a zdraví, o významu aktivního pohybu a zdravé výživy rozlišovat, co prospívá zdraví a co mu škodí; chovat se tak, aby v situacích pro dítě běžných a jemu známých neohrožovalo zdraví, bezpečí a pohodu svou ani druhých rozlišovat aktivity, které mohou zdraví okolního prostředí podporovat a které je mohou poškozovat, všimnout si nepořádků a škod, upozornit na ně všimnout si změn a dění v nejbližším okolí vnímat, že svět má svůj řád, že je rozmanitý a pozoruhodný, nekonečně pestrý a různorodý - jak svět přírody, tak i svět lidí (mít elementární povědomí o existenci různých národů a kultur, různých zemích, o

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
		planetě Zemi, vesmíru apod.)
	vytváření pozitivního vztahu k intelektuálním činnostem a k učení, podpora a rozvoj zájmu o učení	vnímat, že je zajímavé dozvídat se nové věci, využívat zkušeností k učení
		záměrně se soustředit na činnost a udržet pozornost

6.1.3 MÍSTO kde žiji

Název integrovaného bloku	MÍSTO kde žiji
Oblast	Dítě a jeho tělo, Dítě a jeho psychika, Dítě a ten druhý, Dítě a společnost, Dítě a svět
Charakteristika integrovaného bloku	<p>Charakteristika: Je důležité poznat sám sebe, své kamarády, přírodu kolem sebe, ale také místo, kde žiji a odkud pocházím. Budeme poznávat město České Budějovice. Aby nás nic neohrozilo, budeme se učit chovat bezpečně na ulici i v silničním provozu. Nezůstaneme jen v Budějovicích, ale vydáme se různými dopravními prostředky do blízkého okolí. Prstem po mapě budeme cestovat po celém světě.</p>

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
si všímá dění i problémů v bezprostředním okolí; přirozenou motivací k řešení dalších problémů a situací je pro něj pozitivní odezva na aktivní zájem	poznávání sebe sama, rozvoj pozitivních citů ve vztahu k sobě (uvědomění si vlastní identity, získání sebevědomí, sebedůvěry, osobní spokojenosti)	těšit se z hezkých a příjemných zážitků, z přírodních i kulturních krás i setkávání se s uměním přijímat pozitivní ocenění i svůj případný neúspěch a vyrovnat se s ním, učit se hodnotit svoje osobní pokroky
uplatňuje získanou zkušenost v praktických situacích a v dalším učení	osvojení si věku přiměřených praktických dovedností	uvědomovat si svou samostatnost, zaujímat vlastní názory a postoje a vyjadřovat je zacházet s běžnými předměty denní potřeby, hračkami, pomůckami, drobnými nástroji, sportovním náčiním a nářadím, výtvarnými

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
		<p>pomůckami a materiály, jednoduchými hudebními nástroji, běžnými pracovními pomůckami</p> <p>zvládat jednoduchou obsluhu a pracovní úkony (postarat se o hračky, pomůcky, uklidit po sobě, udržovat pořádek, zvládat jednoduché úklidové práce, práce na zahradě apod.)</p> <p>zvládnout sebeobsluhu, uplatňovat základní kulturně hygienické a zdravotně preventivní návyky (starat se o osobní hygienu, přijímat stravu a tekutinu, umět stolovat, postarat se o sebe a své osobní věci, oblékat se, svlékat, obouvat apod.)</p>
řeší problémy, na které stačí; známé a opakující se situace se snaží řešit samostatně (na základě nápodoby či opakování), náročnější s oporou a pomocí dospělého	rozvoj kooperativních dovedností	spolupracovat s ostatními
se učí nejen spontánně, ale i vědomě, vyvine úsilí, soustředí se na činnost a záměrně si zapamatuje; při zadané práci dokončí, co započalo; dovede postupovat podle instrukcí a pokynů, je schopno dobrat se k výsledkům	posilování přirozených poznávacích citů (zvědavosti, zájmu, radosti z objevování apod.)	postupovat a učit se podle pokynů a instrukcí
ovládá dovednosti předcházející čtení a psaní	osvojení si elementárních poznatků o znakových systémech a jejich funkci (abeceda, čísla)	<p>chápat prostorové pojmy (vpravo, vlevo, dole, nahoře, uprostřed, za, pod, nad, u, vedle, mezi apod.), elementární časové pojmy (teď, dnes, včera, zítra, ráno, večer, jaro, léto, podzim, zima, rok), orientovat se v prostoru i v rovině, částečně se orientovat v čase</p> <p>chápat základní číselné a matematické pojmy, elementární matematické souvislosti a podle potřeby je prakticky využívat (porovnávat, uspořádávat a třídit soubory předmětů podle určitého pravidla, orientovat se v elementárním</p>

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
	osvojení si některých poznatků a dovedností, které předcházejí čtení i psaní, rozvoj zájmu o psanou podobu jazyka i další formy sdělení verbální i neverbální (výtvarné, hudební, pohybové, dramatické)	<p>počtu cca do šesti, chápat číselnou řadu v rozsahu první desítky, poznat více, stejně, méně, první, poslední apod.)</p> <p>sledovat očima zleva doprava</p> <p>rozlišovat některé obrazné symboly (piktogramy, orientační a dopravní značky, označení nebezpečí apod.) a porozumět jejich významu i jejich komunikativní funkci</p> <p>poznat a vymyslet jednoduchá synonyma, homonyma a antonyma</p> <p>popsat situaci (skutečnou, podle obrázku)</p> <p>naučit se zpaměti krátké texty (reprodukovat říkanky, písničky, pohádky, zvládnout jednoduchou dramatickou úlohu apod.)</p> <p>domluvit se slovy i gesty, improvizovat</p>
se chová při setkání s neznámými lidmi či v neznámých situacích obezřetně; nevhodné chování i komunikaci, která je mu nepříjemná, umí odmítnout	ochrana osobního soukromí a bezpečí ve vztazích s druhými dětmi i dospělými	<p>chovat se obezřetně při setkání s neznámými dětmi, staršími i dospělými jedinci, v případě potřeby požádat druhého o pomoc (pro sebe i pro jiné dítě)</p> <p>bránit se projevům násilí jiného dítěte, ubližování, ponižování apod.</p> <p>odmítnout komunikaci, která je mu nepříjemná</p> <p>chápat, že všichni lidé (děti) mají stejnou hodnotu, přestože je každý jiný (jinak vypadá, jinak se chová, něco jiného umí či neumí apod.), že osobní, resp. osobnostní odlišnosti jsou přirozené</p> <p>uvědomovat si svá práva ve vztahu k druhému, přiznávat stejná práva druhým a respektovat je</p> <p>mít povědomí o některých způsobech ochrany osobního zdraví a bezpečí a o tom, kde v případě</p>
	osvojení si poznatků a dovedností důležitých k podpoře zdraví, bezpečí, osobní pohody i pohody	

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
	prostředí	potřeby hledat pomoc (kam se obrátit, koho přivolat, jakým způsobem apod.)
	osvojení si poznatků a dovedností potřebných k vykonávání jednoduchých činností v péči o okolí při spoluvytváření zdravého a bezpečného prostředí a k ochraně dítěte před jeho nebezpečnými vlivy	uvědomovat si nebezpečí, se kterým se může ve svém okolí setkat, a mít povědomí o tom, jak se prakticky chránit (vědět, jak se nebezpečí vyhnout, kam se v případě potřeby obrátit o pomoc)
	zvládat běžné činnosti a požadavky na dítě kladené i jednoduché praktické situace, které se doma a v mateřské škole opakují, chovat se přiměřeně a bezpečně doma i na veřejnosti (na ulici, na hřišti, v obchodě, u lékaře apod.)	orientovat se bezpečně ve známém prostředí i v životě tohoto prostředí (doma, v budově mateřské školy, v blízkém okolí)
ví, že lidé se dorozumívají i jinými jazyky a že je možno se jim učit; má vytvořeny elementární předpoklady k učení se cizímu jazyku	seznamování se světem lidí, kultury a umění, osvojení si základních poznatků o prostředí, v němž dítě žije	vnímat umělecké a kulturní podněty, pozorně poslouchat, sledovat se zájmem literární, dramatické či hudební představení a hodnotit svoje zážitky (říci, co bylo zajímavé, co je zaujalo)
	poznávání jiných kultur	vnímat, že svět má svůj řád, že je rozmanitý a pozoruhodný, nekonečně pestrý a různorodý - jak svět přírody, tak i svět lidí (mít elementární povědomí o existenci různých národů a kultur, různých zemích, o planetě Zemi, vesmíru apod.)
mít povědomí o širším společenském, věcném, přírodním, kulturním i technickém prostředí i jeho dění v rozsahu praktických zkušeností a dostupných praktických ukázek v okolí dítěte	osvojit si elementární poznatky o okolním prostředí, které jsou dítěti blízké, pro ně smysluplné a přínosné, zajímavé a jemu pochopitelné a využitelné pro další učení a životní	

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
je schopno chápat, že lidé se různí, a umí být tolerantní k jejich odlišnostem a jedinečným	vytváření povědomí o existenci ostatních kultur a národností	<p>praxi</p> <p>uvědomovat si, že ne všichni lidé respektují pravidla chování, že se mohou chovat neočekávaně, proti pravidlům, a tím ohrožovat pohodu i bezpečí druhých; odmítat společensky nežádoucí chování (např. lež, nespravedlnost, ubližování, lhostejnost či agresivitu), chránit se před ním a v rámci svých možností se bránit jeho důsledkům (vyhýbat se komunikaci s lidmi, kteří se takto chovají)</p> <p>chovat se zdvořile, přistupovat k druhým lidem, k dospělým i k dětem, bez předsudků, s úctou k jejich osobě, vážit si jejich práce a úsilí</p> <p>pochopit, že každý má ve společenství (v rodině, ve třídě, v herní skupině) svou roli, podle které je třeba se chovat</p>
si uvědomuje svá práva i práva druhých, učí se je hájit a respektovat; chápe, že všichni lidé mají stejnou hodnotu	ochrana osobního soukromí a bezpečí ve vztazích s druhými dětmi i dospělými	<p>chovat se obezřetně při setkání s neznámými dětmi, staršími i dospělými jedinci, v případě potřeby požádat druhého o pomoc (pro sebe i pro jiné dítě)</p> <p>bránit se projevům násilí jiného dítěte, ubližování, ponižování apod.</p> <p>odmítnout komunikaci, která je mu nepříjemná</p> <p>chápat, že všichni lidé (děti) mají stejnou hodnotu, přestože je každý jiný (jinak vypadá, jinak se chová, něco jiného umí či neumí apod.), že osobní, resp. osobnostní odlišnosti jsou přirozené</p> <p>uvědomovat si svá práva ve vztahu k druhému, přiznávat stejná práva druhým a respektovat je</p>
	rozvoj a kultivace mravního i estetického vnímání, citění a prožívání	zachytit a vyjádřit své prožitky (slovně, výtvarně, pomocí hudby, hudebně pohybovou či dramatickou

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
		improvizací apod.) těšit se z hezkých a příjemných zážitků, z přírodních i kulturních krás i setkávání se s uměním respektovat předem vyjasněná a pochopená pravidla, přijímat vyjasněné a zdůvodněné povinnosti
ví, že není jedno, v jakém prostředí žije, uvědomuje si, že se svým chováním na něm podílí a že je může ovlivnit	rozvoj schopnosti citové vztahy vytvářet, rozvíjet je a city plně prožívat vytváření zdravých životních návyků a postojů jako základů zdravého životního stylu rozvoj společenského i estetického vkusu vytvoření základů aktivních postojů ke světu, k životu, pozitivních vztahů ke kultuře a umění, rozvoj dovedností umožňujících tyto vztahy a postoje vyjadřovat a projevat	uvědomovat si příjemné a nepříjemné citové prožitky (lásku, soucítění, radost, spokojenost i strach, smutek, odmítání), rozlišovat citové projevy v důvěrném (rodinném) a cizím prostředí vyjádřit souhlas i nesouhlas, říci „ne“ v situacích, které to vyžadují (v ohrožujících, nebezpečných či neznámých situacích), odmítnout se podílet na nedovolených či zakázaných činnostech apod. mít povědomí o významu péče o čistotu a zdraví, o významu aktivního pohybu a zdravé výživy vyjadřovat se prostřednictvím hudebních a hudebně pohybových činností, zvládat základní hudební dovednosti vokální i instrumentální (zaspívat píseň, zacházet s jednoduchými hudebními nástroji, sledovat a rozlišovat rytmus) zachycovat skutečnosti ze svého okolí a vyjadřovat své představy pomocí různých výtvarných dovedností a technik (kreslit, používat barvy, modelovat, konstruovat, tvořit z papíru, tvořit a vyrábět z různých jiných materiálů, z přírodnin aj.) vnímat umělecké a kulturní podněty, pozorně poslouchat, sledovat se zájmem literární, dramatické či hudební představení a hodnotit svoje zážitky (říci, co bylo zajímavé, co je zaujalo)

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
	rozvoj schopnosti žít ve společenství ostatních lidí (spolupracovat, spolupodílet se), přináležet k tomuto společenství (ke třídě, k rodině, k ostatním dětem) a vnímat a přijímat základní hodnoty v tomto společenství uznávané	<p>zacházet šetrně s vlastními i cizími pomůckami, hračkami, věcmi denní potřeby, s knížkami, s penězi apod.</p> <p>vyjednávat s dětmi i dospělými ve svém okolí, domluvit se na společném řešení (v jednoduchých situacích samostatně, jinak s pomocí)</p> <p>adaptovat se na život ve škole, aktivně zvládat požadavky plynoucí z prostředí školy i jeho běžných proměn (vnímat základní pravidla jednání ve skupině, podílet se na nich a řídit se jimi, podřídit se rozhodnutí skupiny, přizpůsobit se společnému programu, spolupracovat, přijímat autoritu) a spoluvytvářet v tomto společenství prostředí pohody</p> <p>začlenit se do třídy a zařadit se mezi své vrstevníky, respektovat jejich rozdílné vlastnosti, schopnosti a dovednosti</p> <p>uplatňovat návyky v základních formách společenského chování ve styku s dospělými i s dětmi (zdravit známé děti i dospělé, rozloučit se, poprosit, poděkovat, vzít si slovo až když druhý domluví, požádat o pomoc, vyslechnout sdělení, uposlechnout pokyn apod.)</p>
	seznamování s místem a prostředím, ve kterém dítě žije, a vytváření pozitivního vztahu k němu	<p>porozumět, že změny jsou přirozené a samozřejmé (všechno kolem se mění, vyvíjí, pohybuje a proměňuje a že s těmito změnami je třeba v životě počítat), přizpůsobovat se běžně proměnlivým okolnostem doma i v mateřské škole</p> <p>všímat si změn a dění v nejbližším okolí</p>

6.1.4 TRADICE slavíme svátky

Název integrovaného bloku	TRADICE slavíme svátky
Oblast	Dítě a jeho tělo, Dítě a jeho psychika, Dítě a ten druhý, Dítě a společnost, Dítě a svět
Charakteristika integrovaného bloku	<p>Charakteristika: Po celý rok můžeme slavit, radovat se. Poznáme nejenom klasické tradice a způsob jejich oslav, ale objevíme i zvyky méně známé – dušičky, posvícení... Necháme se očarovat kouzlem Adventu – oslavíme čerta a Mikuláše, Vánoce, svátek Tří králů. Budeme se veselit při Masopustu, přivítáme svátky jara Velikonoce. Nebudeme se bát, až přiletí Čarodějnice. Během roku nezapomeneme ani na své nejbližší a s kamarády, společně oslavíme narozeniny a svátky, popřejeme maminkám i dětem celého světa.</p>

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
ovládá řeč, hovoří ve vhodně formulovaných větách, samostatně vyjadřuje své myšlenky, sdělení, otázky i odpovědi, rozumí slyšenému, slovně reaguje a vede smysluplný dialog	rozvoj řečových schopností a jazykových dovedností receptivních (vnímání, naslouchání, porozumění) i produktivních (výslovnosti, vytváření pojmů, mluvního projevu, vyjadřování)	sledovat a vyprávět příběh, pohádku
		porozumět slyšenému (zachytit hlavní myšlenku příběhu, sledovat děj a zopakovat jej ve správných větách)
se dokáže vyjadřovat a sdělovat své prožitky, pocity a nálady různými prostředky (řečovými, výtvarnými, hudebními, dramatickými apod.)	rozvoj společenského i estetického vkusu	vést rozhovor (naslouchat druhým, vyčkat, až druhý dokončí myšlenku, sledovat řečníka i obsah, ptát se)
		vyjadřovat se prostřednictvím hudebních a hudebně pohybových činností, zvládat základní hudební dovednosti vokální i instrumentální (zaspívat píseň, zacházet s jednoduchými hudebními nástroji, sledovat a rozlišovat rytmus)
		zachycovat skutečnosti ze svého okolí a vyjadřovat své představy pomocí různých výtvarných dovedností a technik (kreslit, používat barvy, modelovat, konstruovat, tvořit z papíru, tvořit a vyrábět z různých

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
		jiných materiálů, z přírodnin aj.) vnímat umělecké a kulturní podněty, pozorně poslouchat, sledovat se zájmem literární, dramatické či hudební představení a hodnotit svoje zážitky (říci, co bylo zajímavé, co je zaujalo)
	rozvoj interaktivních a komunikativních dovedností verbálních i neverbálních	přirozeně a bez zábran komunikovat s druhým dítětem, navazovat a udržovat dětská přátelství porozumět běžným projevům vyjádření emocí a nálad navazovat kontakty s dospělým, kterému je svěřeno do péče, překonat stud, komunikovat s ním vhodným způsobem, respektovat ho
	rozvoj poznatků, schopností a dovedností umožňujících pocity, získané dojmy a prožitky vyjádřit	zachytit a vyjádřit své prožitky (slovně, výtvarně, pomocí hudby, hudebně pohybovou či dramatickou improvizací apod.) prožívat radost ze zvládnutého a poznaného
	osvojení si některých poznatků a dovedností, které předcházejí čtení i psaní, rozvoj zájmu o psanou podobu jazyka i další formy sdělení verbální i neverbální (výtvarné, hudební, pohybové, dramatické)	projevovat zájem o knížky, soustředěně poslouchat četbu, hudbu, sledovat divadlo, film, užívat telefon poznat některá písmena a číslice, popř. slova rozlišovat některé obrazné symboly (piktogramy, orientační a dopravní značky, označení nebezpečí apod.) a porozumět jejich významu i jejich komunikativní funkci naučit se zpaměti krátké texty (reprodukovat říkanky, písničky, pohádky, zvládnout jednoduchou dramatickou úlohu apod.)
	rozvoj komunikativních dovedností (verbálních i neverbálních) a kultivovaného projevu	vyjadřovat samostatně a smysluplně myšlenky, nápady, pocity, mínění a úsudky ve vhodně zformulovaných větách správně vyslovovat, ovládat dech, tempo i intonaci řeči
	si uvědomuje, že za sebe i své jednání odpovídá a	získání schopnosti záměrně řídit svoje chování

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
nese důsledky	a ovlivňovat vlastní situaci	kterým rozumí, ovládat svoje city a přizpůsobovat jim své chování uvědomovat si svou samostatnost, zaujímat vlastní názory a postoje a vyjadřovat je
	rozvoj schopnosti sebeovládání	prožívat a dětským způsobem projevovat, co cítí (soucit, radost, náklonnost), snažit se ovládat své afektivní chování (odložit splnění svých osobních přání, zklidnit se, tlumit vztek, zlost, agresivitu apod.)
má elementární poznatky o světě lidí, kultury, přírody i techniky, který dítě obklopuje, o jeho rozmanitostech a proměnách; orientuje se v řádu a dění v prostředí, ve kterém žije	rozvoj tvořivosti (tvořivého myšlení, řešení problémů, tvořivého sebevyjádření)	vyjadřovat svou představivost a fantazii v tvořivých činnostech (konstruktivních, výtvarných, hudebních, pohybových či dramatických) i ve slovních výpovědích k nim
	seznamování s místem a prostředím, ve kterém dítě žije, a vytváření pozitivního vztahu k němu	všímat si změn a dění v nejbližším okolí
		mít povědomí o širším společenském, věcném, přírodním, kulturním i technickém prostředí i jeho dění v rozsahu praktických zkušeností a dostupných praktických ukázek v okolí dítěte
		osvojit si elementární poznatky o okolním prostředí, které jsou dítěti blízké, pro ně smysluplné a přínosné, zajímavé a jemu pochopitelné a využitelné pro další učení a životní praxi
orientovat se bezpečně ve známém prostředí i v životě tohoto prostředí (doma, v budově mateřské školy, v blízkém okolí)		
užívá při řešení myšlenkových i praktických problémů logických, matematických i empirických postupů; pochopí jednoduché algoritmy řešení různých úloh a situací a využívá je v dalších situacích	vytváření základů pro práci s informacemi	přemýšlet, vést jednoduché úvahy a to, o čem přemýšlí a uvažuje, také vyjádřit
	rozvoj, zpřesňování a kultivace smyslového vnímání, přechod od konkrétně názorného myšlení k myšlení slovně-logickému (pojmovému), rozvoj paměti a pozornosti,	nalézat nová řešení nebo alternativní k běžným

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
	přechod od bezděčných forem těchto funkcí k úmyslným, rozvoj a kultivace představivosti a fantazie	
zpřesňuje si početní představy, užívá číselných a matematických pojmů, vnímá elementární matematické souvislosti	osvojení si elementárních poznatků o znakových systémech a jejich funkci (abeceda, čísla)	<p>chápat prostorové pojmy (vpravo, vlevo, dole, nahoře, uprostřed, za, pod, nad, u, vedle, mezi apod.), elementární časové pojmy (teď, dnes, včera, zítra, ráno, večer, jaro, léto, podzim, zima, rok), orientovat se v prostoru i v rovině, částečně se orientovat v čase</p> <p>chápat základní číselné a matematické pojmy, elementární matematické souvislosti a podle potřeby je prakticky využívat (porovnávat, uspořádávat a třídit soubory předmětů podle určitého pravidla, orientovat se v elementárním počtu cca do šesti, chápat číselnou řadu v rozsahu první desítky, poznat více, stejně, méně, první, poslední apod.)</p>
se zajímá o druhé i o to, co se kolem děje; je otevřený aktuálnímu dění	vytvoření povědomí o vlastní sounáležitosti se světem, se živou a neživou přírodou, lidmi, společnostmi, planetou Zemí	<p>rozlišovat aktivity, které mohou zdraví okolního prostředí podporovat a které je mohou poškodit, všimnout si nepořádků a škod, upozornit na ně</p> <p>mít povědomí o významu životního prostředí (přírody i společnosti) pro člověka, uvědomovat si, že způsobem, jakým se dítě i ostatní v jeho okolí chovají, ovlivňují vlastní zdraví i životní prostředí</p> <p>porozumět, že změny jsou přirozené a samozřejmé (všechno kolem se mění, vyvíjí, pohybuje a proměňuje a že s těmito změnami je třeba v životě počítat), přizpůsobovat se běžně proměnlivým okolnostem doma i v mateřské škole</p> <p>všimnout si změn a dění v nejbližším okolí</p> <p>mít povědomí o širším společenském, věcném, přírodním, kulturním i technickém prostředí i jeho dění v rozsahu praktických zkušeností a dostupných</p>

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
		praktických ukázek v okolí dítěte
	vytvoření základů aktivních postojů ke světu, k životu, pozitivních vztahů ke kultuře a umění, rozvoj dovedností umožňujících tyto vztahy a postoje vyjadřovat a projevovat	vnímat umělecké a kulturní podněty, pozorně poslouchat, sledovat se zájmem literární, dramatické či hudební představení a hodnotit svoje zážitky (říci, co bylo zajímavé, co je zaujalo)
	rozvoj schopnosti citové vztahy vytvářet, rozvíjet je a city plně prožívat	být citlivé ve vztahu k živým bytostem, k přírodě i k věcem prožívat radost ze zvládnutého a poznaného
má základní dětskou představu o tom, co je v souladu se základními lidskými hodnotami a normami i co je s nimi v rozporu, a snaží se podle toho chovat	rozvoj a kultivace mravního i estetického vnímání, cítění a prožívání	prožívat radost ze zvládnutého a poznaného těšit se z hezkých a příjemných zážitků, z přírodních i kulturních krás i setkávání se s uměním ve známých a opakujících se situacích a v situacích, kterým rozumí, ovládat svoje city a přizpůsobovat jim své chování
	vytvoření povědomí o mezilidských morálních hodnotách	zacházet šetrně s vlastními i cizími pomůckami, hračkami, věcmi denní potřeby, s knížkami, s penězi apod. dodržovat pravidla her a jiných činností, jednat spravedlivě, hrát fair
	poznávání pravidel společenského soužití a jejich spoluvytváření v rámci přirozeného sociokulturního prostředí, porozumění základním projevům neverbální komunikace obvyklým v tomto prostředí	uvědomovat si, že ne všichni lidé respektují pravidla chování, že se mohou chovat neočekávaně, proti pravidlům, a tím ohrožovat pohodu i bezpečí druhých; odmítat společensky nežádoucí chování (např. lež, nespravedlnost, ubližování, lhostejnost či agresivitu), chránit se před ním a v rámci svých možností se bránit jeho důsledkům (vyhýbat se komunikaci s lidmi, kteří se takto chovají) porozumět běžným neverbálním projevům citových prožitků a nálad druhých začlenit se do třídy a zařadit se mezi své vrstevníky,

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
		respektovat jejich rozdílné vlastnosti, schopnosti a dovednosti chovat se a jednat na základě vlastních pohnutek a zároveň s ohledem na druhé
	poznávání sebe sama, rozvoj pozitivních citů ve vztahu k sobě (uvědomění si vlastní identity, získání sebevědomí, sebedůvěry, osobní spokojenosti)	vyjádřit souhlas i nesouhlas, říci „ne“ v situacích, které to vyžadují (v ohrožujících, nebezpečných či neznámých situacích), odmítnout se podílet na nedovolených či zakázaných činnostech apod.
chápe, že nespravedlnost, ubližování, ponižování, lhostejnost, agresivita a násilí se nevyplácí a že vzniklé konflikty je lépe řešit dohodou; dokáže se bránit projevům násilí jiného dítěte, ponižování a ubližování	rozvoj a kultivace mravního i estetického vnímání, citění a prožívání	prožívat radost ze zvládnutého a poznaného těšit se z hezkých a příjemných zážitků, z přírodních i kulturních krás i setkávání se s uměním ve známých a opakujících se situacích a v situacích, kterým rozumí, ovládat svoje city a přizpůsobovat jim své chování
	vytváření prosociálních postojů (rozvoj sociální citlivosti, tolerance, respektu, přizpůsobivosti apod.)	chovat se obezřetně při setkání s neznámými dětmi, staršími i dospělými jedinci, v případě potřeby požádat druhého o pomoc (pro sebe i pro jiné dítě)
		bránit se projevům násilí jiného dítěte, ubližování, ponižování apod.
		respektovat potřeby jiného dítěte, dělit se s ním o hračky, pomůcky, pamlsky, rozdělit si úkol s jiným dítětem apod.
dodržovat dohodnutá a pochopená pravidla vzájemného soužití a chování doma, v mateřské škole, na veřejnosti, dodržovat herní pravidla		
uplatňovat své individuální potřeby, přání a práva s ohledem na druhého (obhajovat svůj postoj nebo názor, respektovat jiný postoj či názor), přijímat a uzavírat kompromisy, řešit konflikt dohodou		
uvědomovat si svá práva ve vztahu k druhému,		

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
		přiznávat stejná práva druhým a respektovat je

6.2 Popis zpracování třídního vzdělávacího programu

Plánování výchovně vzdělávací práce:

System plánování je ve škole jednotný, ale učitele nijak neomezuje. Ukládá jim pouze, aby jejich práce byla systematická, promyšlená a vycházela z přirozeného zájmu dětí.

Tematické celky nejsou přesně dány ani časově limitovány – každému může být věnována různě dlouhá doba (podle situace ve třídě – zájmu a potřeb dětí). Názvy TC si učitelé volí tak, aby byly dětem blízké a vystihovaly charakter daného TC.

Učitelé musejí sledovat, aby byly zařazovány TC průběžně ze všech 4 integrovaných bloků a aby byly sledovány všechny kompetence, cíle i výstupy

Nejméně 4x ve školním roce (každé 2 – 3 měsíce) zařadí každá třída TC vycházející z projektů „EKOŠKOLKA“ a „,„CELÉ ČESKO ČTE DĚTEM“.

6.3 Dílčí projekty a programy

Ekoškola

Děti se (prožitkem) ve spolupráci s učiteli, provozními zaměstnanci školy a veřejností (hlavně rodiči) zapojují do zlepšování životní prostředí. Učí se minimalizovat a třídit odpad, šetřit energii a vodu, zlepšovat

Program Ekoškola je uznáván na úrovni nejvyšších mezinárodních odborných organizací. Je to nyní jeden z největších vzdělávacích programů na světě. Díky spojení metodiky 7 kroků s konkrétními tématy je Ekoškola na celém světě oceňována jako program, který přináší výsledky na mnoha úrovních:

- *Dělá školu šetrnější k životnímu prostředí.*
- *Umožňuje žákům, dětem rozvíjet dovednosti a návyky, klíčové kompetence užitečné pro jejich další život.*
- *Posiluje demokracii ve škole a partnerský přístup dospělých a dětí.*
- *Pomáhá zapojovat místní komunitu do života školy a školu do života komunity.*

Celé Česko čte dětem

Posláním projektu obecně je prostřednictvím společného čtení budovat pevné vazby hlavně v rodině. Pravidelné předčítání dětem má obrovský význam pro rozvoj jejich emocionálního zdraví. Předčítání rozvíjí paměť a představivost, učí myšlení. Předčítání utváří pevné pouto mezi rodičem a dítětem. Projekt neříká "Jdi a čti si!", ale "Pojď, budu ti číst". Stačí 20 minut denně. Každý den.

Naše projekty a akce v rámci programu:

- *Týden čtení dětem*
- *Babička a dedeček do školky*
- *Noc s Andersenem*

Zdravá školní jídelna

Projekt Zdravá školní jídelna se snaží o to, aby byla ve školních jídelnách podávána pestrá, nutričně vyvážená a chutná strava. Úspěch projektu je postaven na fungování třech základních pilířů:

1. Vzdělaný personál

Personál školní jídelny má dobré znalosti o správné výživě člověka, zejména dětí, umí plánovat pestrý jídelní lístek, umí vařit chutné pokrmy z čerstvých surovin, jídla dochucuje s ohledem na dětského strávnicka, zná a plní platnou legislativu

2. Informovaný strávnick

Strávnick se o správné výživě dozvídá vhodným způsobem v rámci výuky, výzdoby jídelny a školy a v rámci praktických činností či mimoškolních aktivit. Strávnick je tak veden ke správné volbě a skladbě potravin a pokrmů

3. Motivující pedagog a vedení školy

Pedagog podporuje správné stravovací návyky, jde příkladem. Vedení školy podporuje snahy školní jídelny a zároveň propojuje spolupráci školní jídelny a pedagogů.

Se Sokolem do života aneb Svět nekončí za vrátky, cvičíme se zvířátky

V projektu se děti učí vnímat pohyb jako přirozenost a součást jejich života a to díky kladné motivaci, při které je všemi aktivitami provází postavičky zvířátek.

Metodika, která je pro projekt zpracovaná, vychází ze sokolského cvičení a mnohaleté praxe cvičitelek v oddílech pro předškoláky, rodiče a děti.

Projekt je určený pro děti od 3 do 6 let, je pod záštitou MŠMT a Svazem měst a obcí (SMOČR). V jeho rámci děti plní nejrůznější pohybové aktivity, rozvíjí své poznání a čekají je i některé netradiční aktivity.

Všechny úkoly v projektu jsou rozděleny do pěti oblastí:

- 1) Přirozená cvičení
- 2) Obratnost
- 3) Dovednosti s míčem
- 4) Rozvíjení poznání
- 5) Netradiční činnosti

Každou z těchto oblastí reprezentuje zvířátko, podle kterého se děti mohou orientovat v jednotlivých úkolech.

Projekt je rozdělený do tří kategorií podle obtížnosti, aby vyhovoval růstu a vývoji dětí v předškolním věku. Konkrétně to jsou tyto věkové skupiny - nejmladší kategorie 3-4 roky, střední kategorie ve věku 4-5 let a nejstarší děti ve věku 5-6 let.

Každá věková kategorie má svůj pracovní materiál (Sešit 1,2,3), ve kterém jsou zahrnuté všechny výše popsané oblasti s přiměřeným počtem úkolů a náročností.

7 Systém evaluace

Oblast	Cíle a kritéria	Nástroje	Časové rozvržení	Zodpovědnost
Plnění cílů ŠVP	Naplnění cílů s výsledky vzdělávání v rámci zvoleného tématu - zhodnocení průběhu vzdělávání z hlediska používaných metod a forem práce, s jakými výsledky, jaké jsou návrhy pro další práci na co se zaměřit v dalším období - bude zařazeno do dalších TC, případné neúspěchy jednotlivců zaznamenány do jejich osobního portfolia	Záznamy do TC - evaluace Záznamy do portfolia dítěte hodnocení společně s dětmi konzultace učitelek ve třídě výsledky vzdělávání (výstupy ze vzdělávacích aktivit)	Průběžně Průběžně, dle plánu Průběžně Dle plánu	Učitelé dané třídy
Výsledky vzdělávání	Cílem je sledování pokroků vzdělávání u jednotlivých dětí	Konzultace Pedagogické rady Záznamy do portfolia dítěte Kontroly, hospitace Písemné hodnocení	Průběžně	Učitelé Ředitel školy Zástupce ředitele
Plnění cílů ŠVP	Naplnění všech IB v rámci vzdělávání	Konzultace učitelů v rámci třídy Písemný záznam Pedagogická rada	2x za rok	Učitelé
Způsob zpracování a realizace obsahu vzdělávání- průběh vzdělávání	Hodnocení zvolených metod vzdělávání ve vztahu k cílům a volba metod ve vztahu k dané věkové skupině dětí	Hospitace Vzájemné hospitace Pedagogická rada Konzultace učitelů Profesní portfolio - důkaz Plán osobního rozvoje	průběžně hodnocení vlastní práce (sebereflexe) - 1x za rok	Ředitel Zástupce ředitele Učitelé
Způsob zpracování a realizace obsahu vzdělávání - průběh vzdělávání	Soulad vlastní práce pedagoga v kontextu s pedagogickými zásadami (sebereflexe)	Záznam v TVP (TC) Profesní portfolio (důkaz) Plán osobního rozvoje	Průběžně Hodnocení vlastní práce - sebereflexe 1x ročně Průběžně	Učitelé
Hodnocení podmínek	Materiální podmínky Životospráva Psychosociální	Konzultace (učitelek, s ŘŠ, s vedoucí	Průběžně 1 x	Ředitel školy,

Oblast	Cíle a kritéria	Nástroje	Časové rozvržení	Zodpovědnost
vzdělávání	podmínky Organizace Řízení školy Personální a pedagogické zajištění Spoluúčast rodičů	ŠJ) Pedagogické rady Dotazník (pro učitelky, ostatní zaměstnance) Dotazník pro rodiče Výroční zpráva	ročně (na pedagogické radě) 1 x za 2 roky dotazník 1x ročně	zástupce ŘŠ, učitelé, provozní pracovníci
Hodnocení podmínek vzdělávání	Ekonomické podmínky	Konzultace Účetní závěrka Rozbor hospodaření	Průběžně 1x měsíčně 2x ročně	Ředitel školy, účetní